

Bruxelles, 1 decembrie 2023
(OR. en)

16052/23

**Dosar interinstituțional:
2022/0269(COD)**

**MI 1052
COMPET 1182
CONSOM 431
POLCOM 297
ENFOCUSTOM 162
JAI 1573
EMPL 594
SOC 829
CODEC 2289
UD 279**

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	15495/23 REV2
Nr. doc. Csie:	12711/22 + COR1
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind interzicerea produselor fabricate prin muncă forțată pe piața Uniunii – Dezbateri de orientare

I. INTRODUCERE

1. La 14 septembrie 2022, Comisia a transmis Consiliului și Parlamentului European o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind interzicerea produselor fabricate prin muncă forțată pe piața Uniunii¹.

¹ Doc. 12711/22 + COR 1.

2. Propunerea urmărește să interzică produsele fabricate prin muncă forțată, inclusiv prin munca forțată a copiilor, pe piața Uniunii Europene (UE), precum și exportul acestora din UE. Interdicția vizează toate produsele fabricate, integral sau parțial, prin muncă forțată și se aplică tuturor sectoarelor și întreprinderilor.
3. Propunerea se întemeiază pe articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) (procedura legislativă ordinară).
4. Comitetul Economic și Social European și-a emis avizul la 27 ianuarie 2023².
5. În cadrul Parlamentului European, responsabilitatea principală revine Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor (IMCO) și Comisiei pentru comerț internațional (INTA). Dna Maria Manuel LEITÃO-MARQUES (S&D, PT) și dna Rafaela SAMIRA (Renew, NL) au fost numite raportoare. Comisiile IMCO și INTA și-au adoptat raportul comun la 16 octombrie 2023. Parlamentul European a mandatul său de negociere în plen la 8 noiembrie 2023.

II. LUCRĂRI DESFĂȘURATE ÎN CADRUL GRUPURILOR DE PREGĂTIRE ALE CONSILIULUI

6. Examinarea propunerii de către Grupul de lucru pentru competitivitate și creștere a început la 18 noiembrie 2022, în timpul președinției cehe.
7. Propunerea nu a fost însoțită de o evaluare a impactului. În loc de aceasta, Comisia Europeană a publicat un document de lucru al serviciilor Comisiei³ care rezumă, printre altele, strategia de consultare a Comisiei privind propunerea și rezultatele acesteia. Lipsa unei evaluări a impactului în ceea ce privește propunerea de regulament a făcut obiectul unor critici susținute din partea multor delegații, deoarece se preconizează că regulamentul va avea implicații economice, financiare și sociale semnificative.

² EESC D/67/2023 - 27/01/2023.

³ Doc. 16174/22.

8. În cadrul celor opt reuniuni ulterioare, care au avut loc în timpul președințiilor cehă (două reuniuni), suedează (două reuniuni) și spaniolă (cinci reuniuni), grupul de lucru și-a concentrat discuțiile asupra obiectivului, domeniului de aplicare și dispozițiilor legate de asigurarea, la modul general, a aplicării regulamentului propus.
9. Ținând seama de rezultatul acestor reuniuni și de observațiile scrise ale delegațiilor, președinția spaniolă a elaborat primul său text de compromis⁴, care a fost prezentat grupului de lucru la 21, 29 și 30 noiembrie 2023.
10. Discuțiile de la nivelul grupului de lucru au ajuns într-o etapă în care pare oportun să se prezinte o imagine de ansamblu a progreselor înregistrate până în prezent și să se invite miniștrii, în vederea viitoarei reuniuni a Consiliului Competitivitate din 7 decembrie 2023, să își exprime opiniile cu privire la propunerea de interzicere a produselor fabricate prin muncă forțată pe piața Uniunii și a exportului acestora din Uniunea Europeană.

III. PRINCIPALELE ASPECTE POLITICE

a) Obiectivul regulamentului propus și conformitatea acestuia cu alte acte legislative ale UE

11. Obiectivul general al propunerii de regulament, și anume combaterea muncii forțate, s-a bucurat de un sprijin larg din partea tuturor statelor membre. La nivel mondial, munca forțată este în continuare utilizată pe scară largă, afectând aproximativ 27,6 milioane de persoane în întreaga lume. În acest context, statele membre au subliniat necesitatea de a raționaliza eforturile UE în domeniul muncii forțate și al sclaviei moderne prin alinierea regulamentului propus atât la standardele internaționale, cât și la legislația UE deja în vigoare, în special la Directiva privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și la Regulamentul privind defrișările.

⁴ Doc. 15455/23.

b) Domeniu de aplicare și definiții

12. Regulamentul propus interzice introducerea și punerea la dispoziție pe piața UE și exportul de pe piața UE a oricărui produs fabricat prin muncă forțată. Acesta definește munca forțată făcând trimitere la o convenție a Organizației Internaționale a Muncii (OIM), fără a prezenta mai mult detalii cu privire la aplicarea acesteia în perioada recentă. O serie de state membre au respins definiția ca fiind vagă, depășită și prea amplă pentru o aplicare eficientă și eficace a regulamentului propus. Alte state membre au susținut utilizarea unei definiții convenite la nivel internațional pentru a asigura conformitatea regulamentului propus cu normele internaționale (precum normele OMC). Acest subiect va fi discutat și dezvoltat în continuare în cadrul viitoarelor reuniuni ale grupului de lucru.
13. Interzicerea produselor propusă de Comisie se aplică indiferent dacă produsele fabricate prin muncă forțată sunt fabricate în UE, sunt destinate importului în UE sau exportului din UE. Aceasta nu privește retragerea produselor care au ajuns la utilizatorii finali de pe piața Uniunii. Unele state membre și-au exprimat preocupările cu privire la faptul că, în lipsa unei definiții a termenului „utilizatori finali”, domeniul de aplicare al regulamentului propus ar putea fi interpretat ca acoperind o gamă mai largă de produse. Pentru a ține seama de aceste preocupări, domeniul de aplicare al regulamentului a fost limitat în noul text de compromis al președinției prin adăugarea unei definiții a „utilizatorilor finali” la articolul 2.
14. Sunt necesare discuții suplimentare pentru a stabili dacă domeniul de aplicare al regulamentului propus ar trebui extins prin includerea anumitor servicii.

c) Sarcina probei

15. Potrivit proiectului de propunere, autoritățile competente ale statelor membre vor fi însărcinate să realizeze investigații pentru a evalua dacă un operator economic a încălcat legea prin introducerea pe piață a unor produse fabricate prin muncă forțată. Astfel, sarcina probei ar reveni autorităților competente. Acesta a fost unul dintre principalele aspecte care au ridicat probleme pentru multe state membre. În cursul discuțiilor, acestea s-au referit și la posibilitatea de a transfera sarcina probei asupra operatorilor economici. Cu toate acestea, răsturnarea sarcinii probei în acest mod ar putea duce la retragerea întreprinderilor din regiunile expuse riscului de muncă forțată. Aceasta ar avea un efect limitat asupra eradicării muncii forțate și ar putea contribui la marginalizarea într-o mai mare măsură a IMM-urilor care nu au deloc sau au într-o mică măsură posibilitatea de a-și muta sursele de aprovizionare din zonele cu risc ridicat. O majoritate clară a statelor membre au susținut că o soluție rezonabilă ar fi sporirea rolului Comisiei Europene în procesul de investigare și dovedire a utilizării muncii forțate.

d) Sporirea rolului Comisiei Europene în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării regulamentului propus

16. În proiectul de propunere, se prevede ca Comisia Europeană să aibă numai un rol de sprijin în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării regulamentului propus, cum ar fi adoptarea de orientări privind diligența necesară în ceea ce privește munca forțată, crearea și participarea activă la Rețeaua Uniunii vizând produsele obținute prin muncă forțată, îndeplinirea sarcinilor legate de o bază de date cu domeniile și produsele cu risc de muncă forțată. Pentru a asigura o aplicare coerentă a viitorului regulament, statele membre au solicitat să i se atribuie un rol mai important Comisiei pe parcursul întregului proces de investigare, de decizie și de cooperare care duce la retragerea de pe piața Uniunii a produselor fabricate prin muncă forțată și, la nivel mondial, la eradicarea muncii forțate. Acestea au discutat, de asemenea, despre rolul Comisiei ca autoritate principală în acest proces, precum și despre opțiunea de a delega competențe de executare unei agenții specializate. Acest subiect este de o importanță majoră pentru toate statele membre și necesită o analiză suplimentară.

e) Măsuri reparatorii pentru victimele muncii forțate

17. Prin natura sa, proiectul de propunere cuprinde o interdicție referitoare la produse și nu implică măsuri reparatorii pentru victimele muncii forțate. Statele membre sunt împărțite în ceea ce privește includerea în viitorul regulament a unor măsuri reparatorii pentru victime, deoarece alte propuneri, cum ar fi Directiva privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, ar putea fi mai potrivite pentru a oferi compensații financiare. În cursul discuțiilor, statele membre au abordat, de asemenea, problema sancțiunilor pecuniare și a utilizării banilor recuperați de autoritățile competente în vederea unor măsuri de remediere a consecințelor muncii forțate. Discuțiile cu privire la aceste subiecte vor continua în cadrul viitoarelor reuniuni ale grupului de lucru.

f) Orientări clare privind punerea în aplicare

18. Toate statele membre au exprimat îndoieli serioase cu privire la posibilitatea punerii în aplicare efective a proiectului de propunere din motive care țin de delimitarea ambiguă a sarcinilor între autoritățile competente, autoritățile de supraveghere a pieței și autoritățile vamale, cadrul neclar de cooperare cu țările terțe și aspectele legate de răspunderea juridică sau sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea normelor preconizate. Acestea au subliniat necesitatea unor clarificări suplimentare și a unor orientări clare din partea Comisiei pentru a se asigura punerea în aplicare uniformă a regulamentului propus și a se crea condiții de concurență echitabile pentru toate statele membre și în toate sectoarele industriei. Cu privire la acest aspect, statele membre au subliniat, de asemenea, importanța limitării sarcinii administrative și a atenuării efectelor negative asupra operatorilor economici.

g) Eliminarea produselor fabricate prin muncă forțată

19. Proiectul de propunere prevede eliminarea produselor fabricate prin muncă forțată a căror liberă circulație sau export a fost refuzat(ă) de autoritățile competente. Proiectul prevede numai că aceste produse ar trebui să fie eliminate în conformitate cu dreptul intern compatibil cu dreptul Uniunii. Statele membre au convenit că toate opțiunile posibile de eliminare ar trebui să fie enunțate în mod clar în viitorul regulament și să respecte obiectivul UE privind economia circulară. Acestea au susținut că donarea ar trebui să fie opțiunea preferată și că reciclarea ar trebui să reprezinte a doua opțiune. În ultimă instanță, s-ar putea recurge la distrugerea produselor fabricate prin muncă forțată. Statele membre au subliniat, de asemenea, că donarea ar trebui să includă toate tipurile de produse fabricate prin muncă forțată.

20. Munca forțată, traficul de persoane și sclavia se numără printre cele mai grave forme de exploatare umană întâlnite în prezent pe piețele forței de muncă. Deși sunt deosebit de răspândite în economia informală, acestea pătrund din ce în ce mai mult în lanțurile de aprovizionare globale. Având în vedere aceste tendințe și impactul lor negativ asupra drepturilor omului, miniștrii sunt invitați să își exprime opiniile cu privire la următoarea întrebare, pentru a stimula și mai mult discuțiile referitoare la aspectele sus-menționate:

Pentru a remedia problema produselor obținute prin muncă forțată care sunt vândute pe piața internă a Uniunii Europene și pe baza primului text de compromis al președinției, considerați că este necesară o implicare sporită sau redusă a Comisiei în toate sau în unele dintre etapele (colectarea și transmiterea de informații, etapa preliminară de investigație, investigația, decizia, punerea în aplicare și sancțiunile) prevăzute de Regulamentul privind interzicerea muncii forțate?

21. Președinția consideră că imaginea de ansamblu de mai sus prezintă un rezumat echilibrat al principalelor chestiuni discutate în cursul examinării atât a propunerii, cât și a primului text de compromis al președinției și, prin urmare, ar putea fi transmisă la nivel ministerial în vederea viitoareii dezbateri de orientare din cadrul Consiliului Competitivitate din 7 decembrie 2023.

IV. CONCLUZIE

Consiliul Competitivitate este invitat să ia act de prezentul document al președinției în cadrul reuniunii sale din 7 decembrie 2023.